

L'horta de Viladordis

NATURA URBANA. Junt amb el Poal, l'horta de Viladordis forma part del regadiu manresà, malgrat el seu nom. El nom provinent del llatí, Villa d'Ordeum, li ve de ser una vila on es cultivava segurament ordi, un cultiu clarament de secà.

Ara, però, no sé si n'hi ha gaires, de camps d'ordi; però, segurament, quan es va batejar la contrada en devia haver-hi molts. Així doncs, es pren el nom d'una de les partides i del nucli urbà, la vila, per donar nom a la totalitat de l'horta. Per això, convé distingir, a més de la partida de Viladordis, d'altres també regades per la sèquia i, per tant, constituents de l'horta est manresana: el Guix, el Joncar, el Grau, el Trullols, la Parròquia, el mas d'en Roca, la pujada Roja, les Marcetes i les Arnaules.

Aquestes partides estan regades poc o molt per l'aigua que circula pel canal de Viladordis que, arribat al partidor del mateix nom, es separa en dos ramals, el canal de Viladordis, cap a l'est, i el canal de Santa Clara, cap al sud-oest. Al llarg del seu recorregut, hi trobem alguns dels elements característics lligats a la sèquia. El partidor de Viladordis, el pont de Ferro, la fabrica del Guix, els bagants de cal Traper i del Teula, la roda hidràulica de cal Canyelles i el safareig de les Marcetes, entre d'altres.

Un tros acolorit de l'horta de Viladordis.

Ara podria parlar d'agricultura de regadiu, ja que Viladordis és part del rebost d'hortalisses de proximitat de Manresa. Tanmateix, parlaré de un tipus, no gaire sostenible, de gestió ambiental que consisteix a apedaçar el que fem malbé d'aquest patrimoni paisatgístic i culinari. Com que mai fem cas de la dita « val més sa qui guarda, que sa qui cura », continuem, sempre, curant aquest territori en lloc de guardar-lo pensant en el futur dels manresans. Valguin, tot seguit, com a exemple, tres casos de cures extremes. Un primer cas és el de l'alzinar de les Marcetes. Un bosc en risc de desaparèixer salvat de l'excessiu trepig dels cotxes.

Un segon cas és el perill que el vial que porta a la C-16, i ens permet arribar al nucli urbà de Viladordis, es transformi en una carretera poc respectuosa amb el paisatge, a més de partir l'horta en dos com ja està passat ara. La dimensió del pedaç dependrà de com s'encabeixi aquest projecte dins del Pla d'ordenació urbanística de Manresa. Si es modifica aquest vial, cal fer-ho de forma més humana (donar prioritats de circulació a vianants i ciclistes), sense trencar el paisatge, de forma subtil i imperceptible.

I, finalment, el tercer cas és el de les línies elèctriques. Com passa al Poal, aquestes travessen Viladordis. Les torres metàl·liques deixen un impacte visual una mica decebedor. Quan entres a la ciutat dona sensació de desordre. Seria millor que aquestes línies, i totes les que entren o surten de la ciutat, es soterrassin. El paisatge seria més coherent, més humà i menys caòtic. I, en definitiva, hauríem gestionat el paisatge de forma més integral.

Vista general de Viladordis amb Santa Maria al fons.